

## USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň JUDr. Ivety Veselé a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci

žalobce: **Ing. V. H.**, narozený xxx  
bytem xxx xxx, xxx xxx - xxx xxx

proti

žalovaným: **1) Mgr. T. M.**, narozená xxx  
bytem xxx xxx, xxx xxx - xxx  
zastoupená opatrovnící Mgr. Evu Hrubou, advokátkou  
sídlem Spálená 92/21, 110 00 Praha 2 - Nové Město

**2) Mgr. G. N. Š.**, narozený xxx  
bytem xxx xxx, xxx xxx - xxx

**o vyklizení bytové jednotky, o žalobě pro zmatečnost**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 26. června 2025, č. j. 25 C 158/2020-198,

**takto:**

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

### Odůvodnění

1. Napadeným rozsudkem (správně usnesením dle § 235e odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád /dále jen „o. s. ř.“/ – poznámka odvolacího soudu) soud prvního stupně žalobu pro zmatečnost, kterou žalovaná napadla rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, zamítl (I) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 900 Kč (II).
2. Rozhodl tak na podkladě skutečnosti, kdy rozsudkem pro uznání ze dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, byla oběma žalovaným uložena povinnost vyklidit bytovou jednotku č. xxx v domě na adrese xxx xxx, xxx xxx – xxx, přičemž žalovaná dne 24. 6. 2024 proti tomuto rozsudku podala žalobu pro zmatečnost. Zmatečnostní důvod spatřovala v § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť má za to, že jako účastník řízení neměla procesní způsobilost a před soudem nemohla vystupovat, nebyla ani řádně zastoupena, ačkoli je téměř nevidomá. Nadto žalobce proti ní podal žalobu, byť se v danou dobu nacházela v insolventi a měl za ni jednat insolvenční správce. Nebyla ani řádně zastoupena, neboť soud prvního stupně ji k její žádosti neustanovil opatrovníka.
3. Žalobce se k žalobě pro zmatečnost podané žalovanou vyjádřil tak, že tuto považuje za bezpředmětnou, nedůvodnou a za opožděnou. Navrhl ji proto zamítnout.
4. Na podkladě podané žaloby pro zmatečnost se soud prvního stupně zabýval důvodem zmatečnosti dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., dle něhož žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže účastník řízení neměl procesní způsobilost nebo nemohl před soudem vystupovat (§ 29 odst. 2) a nebyl řádně zastoupen. Následně dovodil, že žalovaná v předchozím řízení procesní způsobilost ve smyslu § 20 odst. 1 o. s. ř. nepochybně měla. Účastník totiž může určité rozhodnutí soudu napadnout žalobou pro zmatečnost pouze tehdy, pokud jednak neměl procesní způsobilost a současně nebyl řádně zastoupen, přičemž obě tyto skutečnosti musí být dány současně. Nemožnost před soudem vystupovat z důvodu § 29 odst. 2 o. s. ř. se pak týká

Shodu s prvopisem potvrzuje S. S.

5. právnických osob, nikoliv osob fyzických. Z tohoto důvodu tedy pro podání žaloby pro zmatečnost z důvodu uvedeného v § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je to, zda účastník měl nebo neměl procesní způsobilost, jednou ze dvou rozhodujících skutečností, o čemž svědčí i konstantní judikatura (viz. například rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5102/2016, sp. zn. 27 Cdo 1899/2017). V daném případě však žalovaná v předcházejícím řízení procesní způsobilost měla a má ji i v současnosti. Podle § 19 o. s. ř. způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má právní způsobilost. Právní způsobilost má žalovaná jako fyzická osoba od narození a tuto má v plném rozsahu, neboť je plně svéprávná. V průběhu předcházejícího řízení totiž netvrdila, a ani neprokázala, že by svéprávnosti byla zbavena či, že by jí tato byla dle § 20 odst. 1 o. s. ř. omezena. Na podkladě uvedeného proto soud prvního stupně uzavřel, že žalovaná není aktivně věcně legitimována k podání žaloby pro zmatečnost z důvodu dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť žalobu pro zmatečnost s úspěchem může podat pouze takový účastník, který v předchozím, tj. v původním řízení, procesní způsobilost neměl a současně nebyl řádně zastoupen.
6. Pokud pak jde o žalovanou tvrzený důvod zmatečnosti dle § 229 odst. 3 o. s. ř., dle něhož žalobou pro zmatečnost může účastník napadnout též pravomocný rozsudek odvolacího soudu nebo jeho pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže mu byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem, kdy totéž platí, jde-li o pravomocný rozsudek soudu prvního stupně, proti němuž není odvolání přípustné podle § 202 odst. 2 o. s. ř., soud prvního stupně dovodil, že žaloba pro zmatečnost není důvodná ani dle tohoto ustanovení. Napadený rozsudek pro uznání vydaný soudem prvního stupně dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, totiž není rozsudkem nebo usnesením odvolacího soudu, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé a tento není ani rozsudkem soudu prvního stupně, proti němuž není odvolání přípustné, jelikož proti napadenému rozsudku pro uznání odvolání přípustné bylo. Uzavřel proto, že žalovaná v daném případě napadla rozhodnutí, které z důvodu podle § 229 odst. 3 o. s. ř. žalobou pro zmatečnost napadnout nemohla.
7. Následně se soud prvního stupně zabýval i tvrzením žalované v tom smyslu, že napadený rozsudek pro uznání jí nebyl doručen, neboť je prakticky nevidomá a soud prvního stupně jí písemností nedoručoval v souladu se zákonem a platnou judikaturou, kdy z tohoto důvodu se také žalovaná v rámci řízení o žalobě pro zmatečnost domáhala vyslovení neúčinnosti doručení jí specifikovaných písemností, včetně napadeného rozsudku pro uznání. V rámci uvedeného vyšel z toho, že o tomto návrhu žalované bylo rozhodnuto usnesením ze dne 25. 10. 2024, č. j. 27 C 158/2020-138. Připomněl, že pokud jde o žalobu pro zmatečnost, jedná se o mimořádný opravný prostředek, který slouží k tomu, aby mohl být znovu projednán pravomocně skončený spor. Pokud však žalovaná tvrdí, že jí předmětný rozsudek, tj. rozsudek pro uznání, doručen nebyl, již tato její tvrzení vylučují možnost žalobu pro zmatečnost podat. Pokud totiž nebyl napadený rozsudek žalované doručen řádně, pak tento dosud nenabyl právní moci, a nenabyl-li právní moci, žaloba pro zmatečnost proti němu podaná, nemůže být důvodná, potažmo úspěšná, neboť touto žalobou lze napadnout pouze rozhodnutí, která jsou pravomocná.
8. Závěrem soud prvního stupně uzavřel, že oba žalovanou tvrzené zmatečnostní důvody nejsou dány, a pokud by v předcházejícím řízení žalovaná jako prakticky nevidomá, skutečně nemohla před soudem vystupovat a nebyla řádně zastoupena, má proti rozsudku pro uznání ze dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, možnost jiné obrany než právě žalobu pro zmatečnost. Současně uvedl, že pro nadbytečnost se již nezabýval bezpředmětností žaloby pro zmatečnost a její opožděností.
9. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky soud prvního stupně rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř. a žalované uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení, sestávající ze 3 paušálních náhrad hotových výdajů dle § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., tj. celkem ve výši 900 Kč.
10. Rozsudek včas podaným a přípustným odvoláním napadla žalovaná. Se závěry soudu prvního stupně, že na její straně nejsou dány zmatečnostní důvody ve smyslu § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř.,

§ 229 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 202 odst. 2 o. s. ř. nesouhlasí. Má za to, že tato ustanovení soud prvního stupně vyložil odtrženě od ostatních ustanovení občanského soudního řádu, mechanicky a čistě formálně. Poukázala na to, že v obdobných věcech Ústavní soud protiústavní rozhodnutí obecných soudů zrušil, kdy se jednalo též ve věci prakticky nevidomých stěžovatelů pro formalistický postup při posuzování vážnosti projevu vůle zrakově postiženého. Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2134/13 tak dopadá i na její případ. Právní jednání nevidomého je totiž podmíněno schopností seznámit se s obsahem právního jednání pomocí přístrojů nebo prostřednictvím jiné osoby, kterou si zvolí. Tyto dvě podmínky však u žalované jako nevidomé nebyly splněny, neboť ta nebyla schopna seznamovat se s obsahem právního jednání pomocí přístrojů či speciálních pomůcek, ani neměla žádnou důvěryhodnou osobu, která by jí uvedené mohla zprostředkovat bez ustanovení opatrovníka a advokáta soudem. Žalobu pro zmatečnost pro zmatečnostní důvod dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. proto podala v souladu se zákonem a tato je důvodná a opodstatněná. Názor soudu prvního stupně v daném smyslu považuje za nepřiléhavý, přehnaně formalistický, svědčící o nepochopení podstaty § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., který měl být posuzován společně s § 234 odst. 2 o. s. ř. a s § 29 odst. 3 o. s. ř., neboť jinak ztrácí svůj smysl, jak plyne i z konstantní judikatury Nejvyššího soudu ČR, Nejvyššího správního soudu ČR a Ústavního soudu. Poukázala též na to, že podle § 29 odst. 3 o. s. ř. může předseda senátu ustanovit opatrovníka také účastníku, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže, nikoliv jen po přechodnou dobu, účastnit řízení. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 2290/2018, konstatoval, že dlouhodobá neschopnost adresáta seznámit se s doručenou písemností zpravidla nastává v souvislosti s celkovou nezpůsobilostí adresáta samostatně jednat před soudem. Za takových okolností je namístě uzavřít, že písemnost nebyla řádně doručena proto, že soud s účastníkem nejednal prostřednictvím opatrovníka, který mu měl být ustanoven podle § 29 odst. 3 o. s. ř. V těchto případech nastává tzv. absolutní neúčinnost doručení bez toho, aby bylo namístě rozhodnout podle § 50d o. s. ř. Žalovaná z uvedeného dovozuje jako prakticky nevidomá, že je dlouhodobě bez prostředků, bez opatrovníka či advokáta a nebyla proto schopna seznamovat se s doručovanými písemnostmi a jednat před soudem, což zpravidla nastává v souvislosti s celkovou nezpůsobilostí samostatně jednat před soudem kvůli jejímu handicapu. Je proto namístě uzavřít, že písemnosti jí nebyly řádně doručeny, protože soud s ní jako účastníkem nejednal prostřednictvím opatrovníka, jenž jí měl být ustanoven podle § 29 odst. 3 o. s. ř. Poukázala i na další judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dovodila dále, že procesní nezpůsobilost a nemožnost zúčastnit se soudního řízení není vázána jen na svéprávnost, ale může jí způsobit i fyzický handicap jako je praktická nevidomost. Žalovaná, aby byla způsobilá právně konat, totiž potřebuje opatrovníka a advokáta. Dále též poukázala na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3040/16. Obecné soudy však zvolily přepjatě formalistický výklad § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a tento upřednostnily před ústavně konformním výkladem, vycházejícím z účelu předmětného ustanovení a šetrící práva stěžovatele. Současně nesouhlasila ani s výkladem § 229 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 202 odst. 2 o. s. ř., jak jej soud prvního stupně provedl. Má za to, že žalobu pro zmatečnost podala včas, a to ve lhůtě tří měsíců, která počala běžet dnem, kdy jí jako účastníku řízení byl ustanoven zástupce nebo kdy odpadla překážka, pro kterou nemohla před soudem samostatně jednat nebo, pro kterou nemohla před soudem vystupovat, nejpozději však do tří let od právní moci napadeného rozhodnutí. Současně vychází z toho, byť se k uvedenému soud prvního stupně již nevyjadřoval, že její žaloba není bezpředmětná. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

11. Žalobce se k podanému odvolání žalované nevyjádřil.
12. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že podané odvolání **není** opodstatněné.

13. Odvolací soud konstatuje, že pokud soud prvního stupně zhodnotil, že předmětná žaloba pro zmatečnost není důvodná, neboť dospěl k závěru, že uplatněné zmatečnostní důvody dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., jakož i dle § 229 odst. 3 o. s. ř. nejsou dány, tento jeho závěr je správný.
14. Jedná-li se o zmatečnostní důvod dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., z tohoto ustanovení plyne, že žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout pravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně nebo odvolacího soudu, kterým bylo řízení skončeno, jestliže účastník neměl procesní způsobilost nebo nemohl před soudem vystupovat (§ 29 odst. 2) a nebyl řádně zastoupen. V dané věci je zjevné, že, jde-li o žalovanou, tato však v průběhu předcházejícího řízení procesní způsobilost dle § 20 odst. 1 o. s. ř. měla, neboť netvrdila, ani neprokázala, že by byla omezena nebo zbavena svéprávnosti. Uzavřel-li tak soud prvního stupně, že protože žalovaná v předcházejícím řízení měla procesní způsobilost, není z tohoto zmatečnostního důvodu aktivně věcně legitimována k podání žaloby pro zmatečnost, neboť tu by mohl s úspěchem podat jen takový účastník, který v původním řízení procesní způsobilost neměl a současně v něm nebyl řádně zastoupen, nepochybil.
15. Jde-li pak o výklad § 229 odst. 3 o. s. ř., podle něhož žalobou pro zmatečnost účastník může napadnout též pravomocný rozsudek odvolacího soudu nebo jeho pravomocné usnesení, kterým bylo rozhodnuto ve věci samé, jestliže mu byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem či jde-li o pravomocný rozsudek soudu prvního stupně, proti němuž není odvolání přípustné podle § 202 odst. 2, je zjevné, že pro případ žalované se rovněž o danou situaci nejedná. Správně totiž soud prvního stupně uvedl, že napadený rozsudek pro uznání není rozsudkem nebo usnesením odvolacího soudu, jímž by bylo rozhodnuto ve věci samé a současně se nejedná o rozsudek soudu prvního stupně, proti němuž nebylo přípustné odvolání dle § 202 odst. 2 o. s. ř.
16. Soud prvního stupně pak nepochybil ani potud, pokud ve věci předně uvedl, že žaloba pro zmatečnost je mimořádný opravný prostředek, který slouží k tomu, aby mohl být znovu projednán pravomocně skončený spor. V průběhu řízení však žalovaná opakovaně tvrdí, že předmětný rozsudek, a to rozsudek pro uznání soudu prvního stupně ze dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, jí nebyl řádně doručen, neboť je téměř nevidomá. Ze spisu se pak podává, že ohledně zdravotního stavu žalované jsou založeny lékařské zprávy i znalecký posudek. Je tak zjevné, že ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu nepochybně dlouhodobá neschopnost účastníka řízení, jakožto adresáta, seznámit se s doručenou písemností zpravidla nastává v souvislosti s celkovou nezpůsobilostí tohoto adresáta samostatně jednat před soudem. Za takových okolností je namístě uzavřít, že písemnost nebyla účastníku řádně doručena proto, že soud s tímto nejednal prostřednictvím opatrovníka, který mu měl být ustanoven dle § 29 odst. 3 o. s. ř., přičemž v takových případech nastává tzv. absolutní neúčinnost doručení bez toho, aby bylo namístě rozhodnout podle § 50b o. s. ř. Z obsahu spisu dále vyplývá, že, jedná-li se o doručování rozsudku ve věci samé, tj. rozsudku pro uznání ze dne 19. 3. 2021, č. j. 25 C 158/2020-76, že tento byl doručován žalované, neboť v tu dobu v rámci předchozího řízení jí opatrovník ve smyslu § 29 odst. 3 o. s. ř. ustanoven nebyl. Zcela správně tak soud prvního stupně dovodil, že pokud by totiž napadený rozsudek nebyl žalované řádně doručen, nemohl doposud nabýt právní moci. A pokud tak napadený rozsudek právní moci nenabyl, pak žaloba pro zmatečnost, podaná proti tomuto rozsudku, musí být zamítnuta. Žalobou pro zmatečnost totiž lze napadnout pouze taková rozhodnutí, která jsou pravomocná. Zcela správně tak soud prvního stupně uzavřel, že žalovaná za dané situace, kdy v předcházejícím řízení jako prakticky nevidomá nebyla zastoupena má, popřípadě jinou možnost obrany proti předmětnému rozsudku než právě žalobu pro zmatečnost.
17. Na podkladě shora uvedeného odvolací soud dospěl k závěru o tom, že napadené rozhodnutí soudu prvního stupně je věcně správné, včetně správného akcesorického výroku o nákladech řízení, a proto jej dle § 219 o. s. ř. potvrdil.

18. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobce byl v průběhu odvolacího řízení zcela úspěšný, žádné náklady řízení mu však nevznikly.

**Poučení:**

Proti tomuto usnesení **je** přípustné dovolání za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 8. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 11. prosince 2025

**JUDr. Blanka Kapitánová v. r.**  
předsedkyně senátu